

Sekundární minerály

Torbernit

A. G. Werner (1793)

Torbernit byl poprvé popsán z Jáchymova Wernerem v roce 1793. Nazván byl podle T. O. Bergmana, švédského chemika, krystalografa a mineraloga, který založil klasifikaci minerálů na základě jejich chemismu a ne podle vnějšího vzhledu.

Původně užil Werner jméno torberit, které se změnilo teprve později. Uranové slídy byly známy již dříve kvůli své nápadnosti. Převažovala u nich barva zelená. Proto také užil Werner zprvu pro zelenou slídu výraz chalkolit. V seznamu Wernerova systému minerálů je ale zařazen do silikátů a není u něj udána lokalita.

Dokonce již dříve se vyskytl název zelená slída – „*Mica viridis crystallina*“ u Borna v roce 1772. I když není jasné, který minerál tím přesně Born myslel, je jisté že pocházel z Jáchymova. Vzhledem k tomu, že na Jáchymovsku se žádná zelená horninotvorná slída nevyskytuje, je velmi pravděpodobné, že se jednalo o uranovou slídu – torbernit.

Torbern Olof Bergman
(1735-1784)

torbernit
(Jáchymov-Rovnost I, žíla Geister, 1981)

torbernit, uranofán
(halda Jámy č. 14, Jáchymov, 1982)

torbernit
(Jáchymov-Rovnost I, žíla Geister, 1981)

torbernit
(halda Jámy č. 14, Jáchymov, 1982)

torbernit
(Jáchymov-Rovnost I, žíla Geister, 1983)

torbernit
(halda Jámy č. 14, Jáchymov, 1992)

Torbernit je nejběžnější jáchymovský sekundární uranový minerál, který v tabulkovitých krystalcích vyplňuje pukliny a dutinky žilného materiálu či po vrstevnatosti impregnuje okolní horniny ve formě šupinek. Nalezeny byly i vzácnější „špačkovité“ dipyramidální krystalky. Běžné jsou hypoparalelní srůsty krystalů, a to i s jinými uranovými slídkami.

Jeho barva je zelená v různých odstínech, od světle jablečně zelené po temně smaragdovou. Je průsvitný až průhledný se silným skelným leskem, ale bývá i matný. Má dokonalou štěpnost, v ultrafialovém světle nezáří.